אונטערוועלט

שפאנענדער ראמאן פון דעם שטענדיגען קאמף צווישען פארברעכען און געזעץ.

— פון —
מארק סארדעל
(נאכדרוק פארבאטען)

קאפיטעל איינס.

די בלויע טעקסי

אין פראנט פון א גרויסער אפארטמענט הויז אויף איינער פון די באלעבטע גאסען אין די בראנקס, האט זיך אפגעשטעלט א גרויסע גלאנצענדיגע טעקסי, פון א העל־בלויען קאליר. די טעקסי האט געגליהט מיט העלע קאלירען געגען דער העלער סעפטעמבער זון, וואס איז דאמאלסט געשטאנען אין רעכטען מיטען הימעל. מען האט געקענט זעהן, אז די טעקסי איז א שפאגעל־נייע, ערשט, ווי מען זאגט, פון דער נאדעל ארויס.

דער טאג איז געווען א הייסער, גאר ניט ווי סוף זומער. די שטיינער פון גאס האבען געבריהט אונטער די פיס אזוי ווי אין רעכטען מיטען יולי, און גאס איז געווען לעבעדיג און טומעלדיג. מענשען זענען געגאנגען הין און הער און זעהר ווייניג פון זיי האבען זיך אפגעשטעלט צו ווארפען א בליק אויף דער נייער, גלאנצענדיגער טעקסי. מסתמא זענען ביי זיי אזעלכע זאכען קיין גרויסע נייעס ניט געווען.

פון דער טעקסי איז פלינק ארויסגעשפרונגען א יונגערמאן, ארום צוויי ארער דריי און צוואנציג יאהר אלט. ער האט מיט ליבע געקוקט אויף דער בלויער טעקסי און האט מיט צארטקייט א גלעט געטאן דאס טירעל פון דער טעקסי, וואס ער האט לאנגזאם פארמאכט נאך זיין ארויסגעהן. מען האט געקענט זעהן, אז ער שפיגעלט זיך אין דער טעקסי, וואס ער האט, קען זיין, ערשט געקראגען, און אז ער היט זיך ניט קיין שטארקען קלאפ צו טאן מיט'ן טירעל. א ווײַלע איז ער אזוי געשטאנען און האט מיט שטילער ליבע געקוקט אויף דער טעקסי, אזוי ווי א פארליעבטער בחור קוקט אויפ'ן בילד פון זיין געליבטער מיידעל. און דערנאך איז ער אריינגעלאפען אין דער לאבי פון דער גרויסער אפארטמענט הויז.

ווי געזאגט, איז ער געווען יונג, נאך קיין דריי־און־צוואנציג יאהר ניט אלט. ער איז געווען פון מיטעלען וואוקס, מיט א ברייטער, פעסט־געבויטער פלייצע און מיט א קליינעם, רונדען קאפ, וואס איז געזעסען פעסט אויף זיין קורצען האלז און ברייטע אקסלען. ער האט געהאט א טונקעלע הויט, טונקעל־ברוינע אויגען און א קורצען נאז. דערצו זענען די האר זיינע אויף זיין קאפ געווען געדריכט און שווארץ. דאס אלץ האט איהם געגעבען דעם אויסדרוק פון אן איטאליענער, באטש אין דער אמת'ן איז ער געווען א אידישער בחור, מאקס, וואס די מאמע זיינע, בלומע ראבינס, אן ארימע אלמנה, און דער עלטערער ברודער, מענועל ראבינס, א פריוואט דעטעקטיוו, האבען איהם גערופען מעקסי.

מאקס איז מיט ריהרעוודיג־שנעלע שריט דורכגעלאפען דורך דער פיין־געפוצטער לאבי, וואס האט געמאכט דעם איינדרוק, אז אין דער דאזיגער אפארטמענט הויז וואוינען סאמע פארמעגליכע מענשען. אין דער אמת'ען האבען דארט געוואוינט דורכשניטליכע ביזנעסלייט און א קליינע צאל ארבייטער. מאקס איז צוגעלאפען צום אויטאמאטישען עלעווייטאר, האט א דריק געטאן א קנעפעל און דער עלעווייטאר האט איהם ארויפגעהויבען ביז צום פינפטען פלאר, וואו זיין מאמע, די אלמנה בלומע ראבינס, האט געוואוינט.

מאקס האט געעפענט די טיר מיט אן אייגענעם שליסעל, וואס ער האט ארויסגענומען פון קעשענע, און איז אריינגעלאפען אין הויז מיט אן אימפעט און מיט אן אפען מויל, אזוי ווי ער וואלט געווען גרייט ארויסצופלאצען מיט דעם גרויסען גליק, מיט וועלכען ער איז געוועזען אנגעפילט פון קאפ ביז די פיס. ער איז אבער אויף דער טיר שטיל געבליבען שטעהן און איז מיט לייכטע טריט אריין אין קיך.

ער איז שטיל געבליבען דערפאר, ווייל ער האט געכאפט א קוק אין פראנט־צימער, וואו זיין מוטער, אן עלטערע פרוי מיט גרויע האר און קנייטשען אויפ'ן פנים, איז געזעסען אין איהר ווייכען שטול, מיט די ברילען אויף דער נאז, און האט עפעס געלייענט. וואס זי האט געלייענט, האט מאקס ניט געקענט וויסען, אבער ער האט באמערקט, אז זי איז שטארק פאראינטערעסירט אין לייענען, און ווייל ער האט געהאט גרויס אפשיי פאר זיין מאמען, און ווייל ער האט זי שטארק ליעב געהאט, האט ער איהר ניט געוואלט איבערשלאגען אין מיטען לייענען און ער איז אריין אין קיך. נישקשה, האט ער געטראכט, איך וועל איהר שוין שפעטער דערצעהלען.

אבער די מאמע זיינע, בלומע ראבינס, האט גאנץ גוט געהערט ווי מאקס איז אריינגעקומען, און פון דעם אימפעט מיט וועלכע ער איז אריינגעקומען, און פון זיינע אייליגנדיגע טריט, האט זי שוין דערקענט, אז איהר מעקסי האט עפעס וויכטיגעס צו דערצעהלען. פארט א מאמע'ס הארץ, אבער זי האט ניט געקענט איבעררייסען אין מיטען דעם זאץ, וואס זי האט געהאלטען אין לייענען. אזוי שנעל אבער ווי זי איז צוגעקומען צו א פונקט, האט זי איבערגעריסען אין מייטען, האט מיט א פינגער צוגעהאלטען דאס פלאץ וואו זי איז געבליבען שטעהן, און האט א רוף געטאן דעם זוהן.

— מעקסי, דו ביזט עס?

— יא, מאמע, דאס בין איך, מעקסי — האט מאקס געענטפערט פון קיך ארויס.

ער איז שוין געווען ביזי. ער האט ארויסגעכאפט א שטיק ברויט פונ'ם קיך טיש, און האט געביסען גרויסע שטיקער, שטייענדיגערהייט.

— וואס טוסטו דארט, מעקסי? — האט בלומע געפרעגט, אויפהויבענדיג זיך פון ארט.

— גאר ניט, מאמע — האט מעקסי געענטפערט מיט א פול מויל — איך אייל זיך. איך דארף אוועקגעהן.

— ביזט אודאי הונגעריג, קינד מיינס... — האט די מוטער געזאגט און איז אריינגעקומען אין קיך.

דערזעהענדיג ווי ביי מאקס'ען איז דער שטערען פארשוויצט, און ווי ער עסט מיט אזא האסטיגקייט גאנצע שטיקער ברויט, האט זי אנגעהויבען שרייען:

— זעה ווי דו עסט! וועסט זיך אזוי דערווערגען, צום גוטען יאהר! וואס יאגסטו זיך אזוי? די גאס ברענט?

— ניטא קיין צייט, מאמע — האט מאקס געענטפערט — איך דארף באלד זיין ביים באס. מיין אייגענע טעקסי! זעהסט? גיב א קוק, מאמע, דורכ'ן פענסטער קענסטו זי זעהן!

ער האט אנגעכאפט די מוטער ביי דער האנט און האט זי צוגעצויגען צום פענסטער פון דער פראנט רום, דורך וועלכען מען האט געקענט ארונטערקוקען אין סטריט.

— זעהסט, מאמע? זעהסט? — האט מאקס געהאלטען אין איין רעדען מיט א פול מויל.

— איך זעה, אודאי זעה איך! — האט בלומע געענטפערט, און באטש זי האט געוואלט מאכען דעם איינדרוק, אז זי איז גיט אזוי פארכאפט, האט מען פונדעסטוועגען געקענט זעהן פון דעם אויסקוק אויף איהר פנים, אז אויך זי פרעהט זיך מיט איהר זוהנ'ס טעקסי.

— דיין אייגענע? — וואס מיינט עס דיין אייגענע? — האט זי איבערגעפרעגט.

— דו פארשטעהסט, מאמע — האט מאקס געענטפערט — דער באס, דער פון גאראדזש, מר. פעטריק האט זי מיר אוועקגעגעבען.

— אבער דו האסט דאך נאך פאר איהר ניט באצאלט?

— ניין, אודאי ניט, מאמע, אבער מר. פעטריק איז גוט צו מיר. איך וועל זי אויסצאהלען.

— נו, זעהר שעהן — האט בלומע געזאגט — זאל דיר זיין מיט גליק, און איצט, מעקסי, אייל זיך ניט אזוי, זעץ זיך אוועק, וועל איך דיר מאכען עפעס עסען.

— איך האב ניט קיין צייט, מאמע, איך דארף שוין אוועקלויפען.

— שוין טאקע?

— יא, אודאי, מאמע, איך מוז זיין באלד ביי מר. פעטריק'ען. איך וועל ארבייטען פאר איהם, מאמע, און ביי איהם אין גאראדזש וועל איך טאקע האלטען די מאשין, די טעקסי מיין איך...

— הייסט עס... — האט די מוטער באמערקט מיט א גוטמוטיגען שמייכעל — אז די טעקסי איז דערווייל מר. פעטריק'ס ניט דיינע...

— וואס מיינסטו, מאמע? — האט מעקסי אויסגערופען איבערראשט, קוקענדיג אויף זיין מוטער מיט גרויסע אויגען.

די מוטער האט ווידער געשמייכעלט און האט איהם געגלעט אויף דער פלייצע, אזוי ווי צו בארוהיגען איהם.

— איך מיין גאר ניט, קינד מיינס — האט זי געזאגט. — זעץ זיך צום טיש, וועל איך דיר מאכען עסען.

זי האט זיך גענומען פארען ביים אויווען, זי האט אנגעצונדען די גאז, און אין א מינוט ארום האט זיך איבער דער קיך צוטראגען דער אנגענעמער ריח פון אייער געפרעגעלט אין פוטער.

מעקסי, מיט זיין אומרוהיגקייט און מיט זיין אומגעדולד, האט זיך אלע ווײַלע געהויבען פונ'ם בענקעל, איז אריינגעלאפען אין פראנט רום און האט ארויסגעקוקט דורכ'ן פענסטער. זיינע אויגען זענען איהם געווען פייכט פון דעם גרויסען גליק וואס האט דורך זיי ארויסגעשטראלט. אזא טעקסי! אזא שעהנע טעקסי! האט ער געהאלטען אין איין רעדען צו זיך אליין. און ווי דבורה, זיין דבורה'לע, דארע הייסט עס, וועט זיך פרעהען מיט דעם... זי מוז זיין די ערשטע צו באנייען די טעקסי... נאך היינט ווען ער איז אריינגעלאפען צוריק ביינאכט... נאך היינט ביינאכט...

אין קיך, איז דאס עסען שוין געשטאנען גרייט אויפ'ן טיש און די מוטער האט איהם צוגעטראגען א קאפע קאווע.

— מר. פעטריק וועט זיין בייז, איך האב שוין לאנג געדארפט זיין דארט... — האט מאקס גערעדט אזוי ווי צו זיך אליין, זעצענדיג זיך ביים טיש, און ווידער שפארענדיג גרויסע ביסענס ברויט אין מויל אריין.

— דו ביזט אזוי פארנומען מיט זיך קינד מיינס — האט די מוטער געזאגט צו איהם צארט און אזוי ווי מיט א פארוואורף אין קול — אז עס פאלט דיר גאר ניט איין א פרעג צו טאן, פון וועמען עס איז דער בריעף.

— דער בריעף? — האט מאקס שנעל איבערגעפרעגט — וואס פאר א בריעף?

— דער בריעף וואס איך האב געלייענט, ווען דו ביזט אריינגעקומען.

— א, יא, דו ביזט טאקע גערעכט, מאמע... איך האב טאקע געזעהן ווי דו האסט געלייענט א בריעף. ביזט געווען שטארק פאראינטערעסירט. איך האב דיר ניט געוואלט איבערשלאגען. אודאי פון מענועל'ן, א, יא, מאמע?

— יא, מיין קינד, פון דיין ברודער.

— וואס שרייבט ער, מאמע?

— ער שרייבט... איך ווייס וואס ער שרייבט?

— וואס מיינסטו, מאמע?

— איך מיין, איך קען דען פארשטעהן די ביזנעס זיינע?

— וואס מיינסטו ניט, מאמע? ער האט א גוטע ביזנעס. ער איז א דעטעקטיוו. א פריוואט דעטעקטיוו. דאס איז א גוטע ביזנעס, מאמע...

— גוט צי ניט גוט, איך ווייס ניט. — האט די מוטער געזאגט מיט א באזארגט קול — איך וואלט געווען מעהר צופרידען ווען ער האט עפעס אן אנדער ביזנעס.

— פארוואס, מאמע? פארוואס? — האט מאקס געפרעגט און האט איילענדיג געזופט די קאווע.

— איך ווייס? — האט מרס. ראבינס געזאגט — עפעס ווייזט זיך מיר אויס, אז ער איז בסדר איינגעשטעלט, אז זיין לעבען איז שטענדיג אין געפאר.

— דאס איז אפילו אמת, מאמע, אבער ער איז ניט דער איינציגער, מאמע, און ער טראגט אלע מאל א רעוואלווער מיט זיך.

— א גליק האט מיך געטראפען... — האט די מוטער געזיפצט — דער סוף וועט זיין, אז אדער ער וועט אימיצען דערשיסען, אדער אימיצער וועט, ניט אין אזא מינוט ארויסגערעדט, איהם חלילה דערשיסען.

— א, מאמע, רעד ניט אזוי! — האט מאקס אויסגעשריען און האט זיך שנעל אויפגעהויבען פונ'ם בענקעל — זאג מיר בעסער, וואס שרייבט ער. אבער גיך. איך מוז שוין לויפען.

— ער איז אין טוירנוויל, איז ער, אין פענסילווייניע.

— דאס ווייס איך, מאמע.

— נו, עפעס זוכט ער דארט, בוטלעגערס, מסתמא.

— דאס ווייס איך אויך, מאמע.

— נו, וואס נאך ווילסטו?

— מעהר שרייבט ער גאר ניט?

— עפעס שרייבט ער וועגען א מיידעל.

— א מיידעל?

— יא, א מיידעל.

— וואס פאר א מיידעל?

— וואס פאר א מיידעל! — האט די מוטער איהם איבערגעקרימט. וואס ווייס איך וואס פאר א מיידעל? א מיידעל, שרייבט ער, שעהן ווי די זון און קלוג ווי דער טאג.

— א, מאמע, דאס איז א ליעבע! — האט מאקס אויסגערופען.

— נו, וואס־זשע, נאך ניט צייט? — האט די מוטער געזאגט מיט שיינענדיגע אויגען — עפעס איז ער דאך אביסעל עלטער פון דיר, צי ניין?

— א, דזשי, האט מאקס אויסגערופען — איך בין אינגער פון איהם מיט זיבען יאהר, און איך האב שוין א מיידעל פון זעקס חדשים!

— האסט קיין צייט ניט געהאט... — האט די מוטער געשפאסט.

— א, מאמע, מיר וועלען נאך מאכען צוויי חתונות אין איין טאג! — האט מאקס אויסגערופען, איבערפילט מיט גליק, און האט ארומגעכאפט די מוטער.

— גייה, דו רעדסט נארישקייטען... — האט מרס. ראבינס געזאגט און האט איהם לייכט אפגעשטויסען פון זיך. מען האט אבער געקענט זעהן, אז זי האט הנאה פון איהר קינד'ס רייד. זי האט אין געדאנק זיך שוין פארגעשטעלט דעם גליקליכען טאג, ווען זי וועט ביידע קינדער פיהרען צו דער חופה...

— איצט לויף איך, מאמע... — האט מאקס געזאגט און האט שנעל א קוש געטאן דער מוטער.

— ווען וועסטו זיין אין דער היים?

— איך ווייס ניט, מאמע, איך ווייס ניט — האט מאקס געענטפערט שוין פון קארידאר ארויס.

די מוטער איז געשטאנען ביי דער טיר און האט זיך צוגעהערט ביז איהר זוהנ'ס טריט זענען אפגעשטארבען אין דער ווייטקייט. ערשט דאמאלסט איז זי אריין צוריק אין פראנט־רום, האט צוריק גענומען דעם בריעף, האט ארויפגערוקט די ברילען אויף דער נאז, האט א ווײַלע געזוכט מיט'ן פינגער, וואו זי איז פריהער געבליבען שטעהן אין מיטען לייענען, און נאכדעם ווי זי האט דאס פלאץ ענדליך געפונען האט זי אנגעהויבען ווייטער לייענען.

"— — — איך שרייב דיר, מאמע, אז דאס איז ניט קיין מיידעל, נאר א גאלד, א זון פונ'ם הימעל. א געשאנק פון גאט אליין. איך האב גאר ניט אזוי פיעל ווערטער, אויסצומאלען דיר איהר שעהנקייט... עס קען זיין, מאמע, אז איך וועל דא דארפען פארבלייבען נאך א וואך צייט"...

מרס. ראבינס האט געלאזט ארונטערפאלען דעם בריעף צו זיך אויפ'ן שויס. איהרע אויגען האבען זיך געשלאסען אזוי ווי פון זיך אליין און דער קאפ איהרער איז צוגעפאלען צום ווייכען ווענטעל פון דער שטוהל. עפעס האט זי אין דעם מאמענט געפיהלט אזוי ווייך און אזוי גוט, און אזוי גרינג אויפ'ן הארצען. עס האט זיך איר דעם מאמענט געגלוסט צו וויינען און וויינען, אויסרעדען דאס הארץ, פעטשען זיך פאר אימיצען... אליין איז זי... דער מאן איז שוין מיט יאהרען צוריק געשטארבען... אליין האט זי די קינדער געראפט דערציהען... זי קען זיך ניט באקלאגען... טייערע קינדער. וואוילע קינדער... מענועל איז א גרויסער פארדינער... און איצט... איצט, אז גאט וועט באשערען, וועט זי ביידע קינדער פיהרען צו דער חופה...

זי האט איינגעדרעמלט.

קאפיטעל צוויי.

ווידער די בלויע טעקסי

מיט דער זעלבער פארליעבטקייט אזוי ווי פריהער, האט מאקס געעפענט דאס טירעל פון דער טעקסי און האט זיך אריינגעזעצט אין דעם ווייכען פלאץ, ביי דער טרייב־ראד. אלץ איז געווען ניי און האט געגלאנצט, און מאקס האט זיך געשפיגעלט אין יעדען קלייניגקייט טייל פון דער מאשינעריי. ער האט לאנגזאם א דריק געטאן דעם הארן און עס האט זיך דערהערט א שארפער, קלארער בלאז. דערנאך האט ער א דריק געטאן אויף דעם גאז. דער מאטאר האט געארבייט מיט א לייכטקייט, אזוי ווי ער וואלט געזונגען, און מאקס האט געפיהלט ווי דאס הארץ זיינס וואקסט איהם אין דער ברוסט.

ער האט לאנגזאם א טרייב געטאן די מאשין, צוהערענדיג זיך צום לייכטען גאנג פון די גומי־רעדער און צום שטילען רוישען פון דעם מאטאר. אט דאס הייסט א מאשין! האט ער געטראכט מיט א גליק. ניט קיין מאשין, נאר א פידעלע. זי געהט ניט, נאר זי שפילט... עפעס האט ביי איהם געזונגען אין הערצען. ער האט געפיהלט, אז ער וואלט איצט געקענט ארומכאפען יעדען איינעם אויף דער גאס און זיך צוקושען מיט איהם.

דארע'ן! ער מוז איצט זעהן דארע'ן! האט עס איהם א בליץ געטאן אין קאפ און א קלאפ געטאן אין הארצען. ער האט געפיהלט אזוי ווי א שכור, וואס ער דערשפירט ערגעץ פון ווייטענס דעם ריח פון שנאפס, און וואס ער האט ניט קיין שום ווידערשטאנד. ניין, ער וועט שוין מוזען א פאהר טאן אן א זייט און א קוק טאן אויף דבורה'לען... כאטש איין קוק טאן אויף איהר... כאטש איין ווארט אויסרעדען מיט איהר... ער מוז טיילען מיט איהר זיין גליק...

היינטיגע פארזעצונג

אבער פעטריק... דער באס פעטריק... ער איז א שטרייננגער מענש, דער דאזיגער מר. פעטריק... ער זאל נאר ניט בייז ווערען, דער מר. פעטריק.

ניין, ער וועט ניט בייז ווערען... — האט מאקס זיך אליין בארוהיגט. ער וועט שוין געפינען א תירוץ איהם צו זאגען... ער האט געדארפט צוואווארטען... דאן דער טראפיק אויף די גאסען... האט זיך ניט געקענט דורכשטופען... נישקשה, ער וועט שוין וויסען וואס איהם צו זאגען...

ער האט א טרייב געטאן די מאשין איסט אויף דער הונדערט צוויי־און־אכציגער גאס און איז געבליבען שטעהן אין פראנט פון א גרויסען דראג־סטאר, אויפ'ן קארנער.

ער איז שנעל ארויסגעשפרונגען און איז מיט אימפעט אריינגעלאפען אינווייניג.

דער טאג איז געווען א הייסער. אין סטאר, ביי א סאדע־וואסער סטענד, איז געווען א גרויסער עולם. אלע האבען געוואלט סאדע וואסער און אייז קרים.

מאקס האט זיך קוים צוגעשלאגען אהין, האט געכאפט א קוק אויף זיין דבורה'לען... ווי מיעד און מאט זי קוקט נעבאך אויס, אבער ווי שעהן עס פאסט איהר דאס בלאסקייט אויפ'ן ליכטיגען פנים, און ווי זיס זי קוקט אויס אין דעם ווייסען כאלאטעל. זי איז ביזי. זי האט קיין צייט ניט. זי ווייסט ניט וועמען פריהער צו ענטפערען און וועמען פריהער צו דערלאנגען. און זי פארמיישט זיך, און זי פארבייט די ארדערס. דער וואס האט געבעטען אייז קרים, דער קריגט סאדע וואסער, און דער וואס האט געבעטען א "מאלטעד" קריגט גאר אייז קרים.

דערווייל האט זי איהם דערזעהן, מאקס'ען, ווי ער איז אזוי געשטאנען צווישען עולם, שלינגענדיג זי מיט זיינע בליקען און ווארטענדיג אויף א געלעגנהייט צו קענען צוקומען צו איהר און איהר זאגען א פאר ווערטער. זי האט זיך אביסעלע פארלארען. זי האט געפיהלט ווי עס ווערט איהר ווארעם אין יעדען אבר און א רויטקייט האט זיך צוגאסען איבער איהר צארט־בלאסען פנים. עס האט זיך איהר אויסגעוויזען, אז ניט נאר דאס פנים, נאר אז אפילו די העל־בלאנדע האר איהרע זענען רויט געווארען.

— העלא, מאקס... — האט זי אויסגערופען אויף שנעל און האט פון צומישטקייט אפגעשפריצט א קאסטאמער'ס פנים מיט סאדע־וואסער — א, עקסקיוז מי... — האט זי זיך דערשראקען און איז נאך מעהר צומישט געווארען.

מאקס האט זיך צוגערוקט נעהענטער.

— גיב א קוק, דבורה'לע... — האט ער שטיל א זאג געטאן צו איהר — זעהסט די מאשין? אין דרויסען, ביים קארנער...

דבורה'לע האט שנעל א קוק געטאן און אין איהרע אויגען האט א גלאנץ געטאן גרויס פרייד.

— א, מעקסי... ווי שעהן... ווען האסטו עס געקראגען?

— ערשט... נאר וואס.. א, יא, שעהן, דבורה'לע?

— אוי, ווי שעהן... וואס וועסטו טרינקען? א "מאלטעד"? יא, איך האב געוואוסט אז דו ווילסט א "מאלטעד"...

— אבער איך בין נעקסט... עס איז מיין נעקסט... — האט זיך געבייזערט א יונגע מוטער מיט א קינד אויף דער האנט — איך ווארט שוין דא א האלבע שעה...

— גיב איהר פריהער... דארעלע... — האט מאקס זיך אריינגעמישט — איך וועל ווארטען.

— אט שוין, איך גיב אייך שוין... עקסקיוז מי... — האט דארע אייליענדיג גערעדט, כאפענדיג איין זאך און די אנדערע, פארשפריצענדיג זיך און די אנדערע מיט וואסער. — געה בעסער אוועק, מעקסי... — האט זי מיט א ליעבליכען שמייכעל זיך געבעטען ביי איהם — איך ווייס ניט וואס איך טו, אז דו שטעהסט מיר פאר די אויגען... עפעס פאלט מיר אלץ פון די הענט...

— איך געה שוין... איך געה שוין, דארעלע... — האט מאקס געענטפערט — איך האב נאר געוואלט דיר באווייזען די מאשין... איצט געה איך... איך האב אויך קיין צייט ניט, דבורה'לע... איך וועל דיר זעהן ביינאכט.. איך וועל דיך נעהמען פאר א ראיד... גוד־באי...

— היר איז יור מאלטעד... — האט דארא איהם נאכגעשריען, אבער מאקס איז שוין געווען אויף דער צווייטער זייט טיר. ער האט זיך שנעל אריינגעזעצט אין דער טעקסי, האט געלאזט לויפען דעם מאטאר און איז באלד פארשוואונדען דורך א זייטיגער גאס.

ער האט זיך אפגעשטעלט ביים טוירד עוועניו גאראדזש און איז אריינגעלאפען אינווייניג.

דזשעק, דער מעכאניקער, פארשמירט פון קאפ ביז די פיס, איז איהם אנטקעגען געקומען.

— וועל, קיד — האט ער געזאגט — האסט די טעקסי?

— אודאי האב איך — האט מאקס געענטפערט מיט שטאלץ — קום ארויס און גיב א קוק.

דזשעק איז ארויס אין פראנט און האט פון ווייטענס געקוקט אויף דער טעקסי.

— איז'נט שי פיוטיפול? — האט ער אויסגערופען, רייבענדיג זיך די הענט.

— זי געפעהלט דיר? — האט מאקס איבערגעפרעגט מיט אנטציקען. און ער האט געפיהלט ווי ער וואלט איצט געקענט ארומכאפען דעם אויסגעשמירטען מעכאניקער און זיך צוקושען מיט איהם.

— אי וויש יו אל די לאק! — האט דזשעק אויסגערופען און האט איהם אריינגעשפארט די האנט זיינע, וועלכע איז געווען פעט פון אויל — דו ביזט א גוט באי, מעקסי. איך האף דו וועסט מאכען גוטע ביזנעס.

(ווערט פארגעזעצט)

די נאטור איז פארשוואונדעריש

ס'געפינט זיך אויפ'ן הימעל א שטערען, וואס הייסט קאפעלא. גאר שטארק לייכט ער ווינטער. א שטראהל פון דעם דאזיגען שטערען דערגרייכט צו אונז אין משך פון 55 יאהר. ווען מיר אבער נעהמען אין אכט, אז א שטראהל לויפט ארורך אין משך פון איין סעקונדע 300 טויזענט קילאמעטער, קאן מען שוין טאקע קומען צו אויספיהר, אז ס'איז א שפאר ביסעל ווייט פון אונז.

ביז ניט לאנג האט מען געגלויבט, אז דאס איז אן איינצעלנער שטערען, ווייל אפילו אין די גרעסטע טעלעסקאפען זעהט מען איהם ווי איין לייכטענדען פונקט. ערשט אין 1899 האט מען אנטדעקט, אז דער שטערען איז א צווילינג, ד. ה. אז דאס זענען גאר צוויי זעהר נאהנטע שטערענס: ס'איז איין שטערען אפגעזונדערט פון צווייטען אויף א מהלך פון 125 מיליאן קילאמעטער.

די שטערען זענען גאר ניט קיין קליינע: איינער פון זיי, דער גרעסערער, איז ניט מעהר ווי פיערצעהן מאל גרעסער פאר אונזער זון, און ווארעם איז דארט אויך נישקשה.

די קלענסטע טעמפעראטור איז דארט 5 טויזענט גראד, און די גרעסטע שטייגט איבער 7 מיליאן גראד. ס'איז אויסגערעכענט געווארען, אז יעדע סעקונדע פארלירט דער דאזיגער שטערען פון זיין „קערפער" 500 מיליאן טאן (א טאן איז 1000 קילא, 61 פוד).

מיינט איהר אפשר, אז אין א פאר הונדערט יאהר ארום וועט שוין פון שטערען קיין זכר ניט בלייבען? האט איהר א טעות: ער וועט נאך לעבען 500 מיליארד יאהר.

פאטער טויטעט זיינע 3 קינדער און הענגט זיך אליין אויף

סיראקיוז, נ. י., אפריל 20.

וויקטער ל. ווינראיט, 64 יאר, האט פריער געטויט זיינע דריי קינדער, צוויי מיידלאך און א אינגעל, אין עלטער פון 11 ביז 4 יאר אלט, און נאכדעם האט ער זיך אליין אויפגעהאנגען. ער האט עס געטאן אויס פארדרוס צו זיין פרוי וועלכע האט איהם פארלאזען מיט די קינדער, און איז אוועק וואוינען מיט א שיקאגאר אונטערוועלט־העלד.

כדי צו מאכען זיכער אז זיינע קינדער וועלען ווירקליך זיין טויט, האט ער פריהער זיי איינגעגעבען סם, נאכדעם האט ער זיי דערשלאגען מיט א האק, און צום סוף אויפגעהאנגען.

אין א בריעף וואס ער האט איבערגעלאזען באשולדיגט ער זיין פרוי פאר אלעס.

דאפעלט שטייער אויף אלטע בחורים אין לעטלאנד

אויף דער לעצטער זיצונג פון סיים אין לעטלאנד איז אריינגעטראגען געווארען א פארשלאג צו באשטייערען דאפעלט אלטע בחורים, וואס וואוינען אין דארף, אין עלטער פון 30 יאהר, און וועלכע זענען ביכולת אויפצוהאלטען א משפחה. געגען דעם פארשלאג טרעט ארויס ביי א גרויסען געלעכטער א „אלטער בחור" דער דעפוטאט ראנבאן, וועלכער ווייזט אן, אז אין פרינציפ קען מען גארניט געגען איהם האבען, אבער ער איז איינזייטיג, מחמת ער באציהט זיך נאר צו די בחורים פון דארף.

יעצט איז די צייט צו שפארען געלט
פרייזען וועלכע זענען אונפארגלייכבאר

נייע וואלנאט פיניש בעטען מיט ספרינגס און מאטראצען פון די בעסטע קוואליטי קאמפליט
$12.50
מיט איין פענעל
און $12.00 אהן פענעל
א ספעשעל אויף אייז־באקסעס בלויז $12.50
ספעשעל קיטשען טשעהס 69 ס.
אלערליי לינאליומס און אוילקלאטס.
לינאליום, ספעשעל פרייז 60 סענט א סקווער יארד
אוילקלאט, ספעשעל פרייז 35 סענט א סקווער יארד
פארסעלין קיטשען טאפ טייבעלס $5.50
פעלט מאטראצען אלע סייזעס $3.75
עס וועט זיך לוינען צו קויפען ביי דער

רייט פורניטשור קא.
651 קווין סט. וועסט
(2 טירען איסט פון באטהורסט)
טעלעפאן עלגין 6001.

צווינגט ניט אייערע קינדער
צו נעהמען אן אפשטויסענדע אפפיהרונג. גיט זיי
עקס־לאקס
(אין ענגליש EX-LAX)
עקס־לאקס איז א געשמאקע שטיקעל קענדי און איז אנערקענט אין מעדיצין אלס דער אונשעדליכער און זיכערער אפפיהר־מיטעל, וואס איז גוט פאר דער גאנצער פאמיליע, גרויס און קליין.
עקס־לאקס קומט אין 2 פארמען: „טשאקאלאד" און „פיג פליווער" (פייגען).